

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Academic Article

ภาวะผู้นำสตรีต่อการบริหารจัดการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ในยุคนิวนอร์มัล

Women's Leadership Towards the Managements in Social Economic and Political in New Normal Era

เสาวนีย์ วิยะบุญ¹, ยุภาดี แหยมสุขสวัสดิ์²

Saowanee Wiyaboon¹, Yuphadee Yaemsuksawat²

ARTICLE INFO

Name of Autor:

1. ดร. เสาวนีย์ วิยะบุญ

ประธานศูนย์บริการคนพิการศิริราชมัย จังหวัด
ระยอง

Dr. Saowanee Wiyaboon

President of Sirarom Disabled
Person Service Center, Rayong
Province

Email: saowanee.w@hotmail.co.th

2. ดร. ยุภาดี แหยมสุขสวัสดิ์

อาจารย์ประจำ, สาขาการจัดการธุรกิจ
สมัยใหม่, สถาบันเทคโนโลยียานยนต์มหาชัย

Dr. Yuphadee Yaemsuksawat

Lecturer, Modern Business
Management, Mahachai Institute
of Automotive Technology

Email: yuphadee@miat.ac.th

คำสำคัญ:

สตรี; ภาวะผู้นำ; ดิจิทัล

Keywords:

Woman; Leadership; Digital

Article history:

Received: 10/06/2022

Revised: 11/01/2023

Accepted: 06/02/2023

Available online: 08/04/2023

How to cite:

Wiyaboon, S. & Yaemsuksawat, Y.
(2023). Women's Leadership Towards
the Managements in Social Economic
and Political in New Normal Era. *Journal
of Philosophical Vision* 28 (1), 38-50.

ABSTRACT

This article had the objectives 1. Presenting the diverse roles of women in COVID-19, 2. Propose guidelines for developing women's potential and qualifications in the present era and 3. Presenting the qualifications of a role model woman who can solve solutions effectively to COVID-19. The results found that this COVID-19 situation is another test that showed the ability and potential of managing various contexts around them well. Especially, the test of women who had to take on more than one role, including managing matters within the family, at work, and in society. Basic knowledge wasn't enough; women need to develop themselves to have a body of knowledge. Especially, in the matter of digital, which helps to facilitate work and life. Jacinda Ardern, Prime Minister of New Zealand used digital media well in communication via Facebook Live, as well as showing encouragement rather than directing. The impact of the COVID-19 crisis changed the world that the woman must have the courage to change. The self-development all the time made women successful and able to support themselves and family including being able to share good things with others in society as well. In addition, the government should seriously enforce the support policy to increase the knowledge and digital skills of women workers and housewives to be able to take care of themselves and their families as well as be able to adapt promptly.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) นำเสนอบทบาทของสตรีที่หลากหลายในยุคการแพร่ระบาดของโควิด-19 (2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพและคุณสมบัติของสตรีในยุคปัจจุบัน และ (3) นำเสนอคุณลักษณะของสตรีต้นแบบที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์โควิด-19 ในครั้งนี้ เป็นอีกบททดสอบหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถและศักยภาพของการจัดการบริบทต่าง ๆ รอบตัวให้เรียบร้อยไปด้วยดี โดยเฉพาะบททดสอบของสตรีที่ต้องรับบทบาทมากกว่า 1 บทบาท ทั้งการจัดการเรื่องภายในครอบครัว ที่ทำงาน และสังคม การมีองค์ความรู้พื้นฐานนั้นยังไม่เพียงพอ สตรีจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีองค์ความรู้รอบด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของดิจิทัลซึ่งเป็นตัวช่วยในการอำนวยความสะดวกในการทำงานและดำเนินชีวิต Jacinda Ardern นายกรัฐมนตรีประเทศนิวซีแลนด์ ได้ใช้สื่อดิจิทัลอย่างเป็นทางการเป็นประโยชน์ทางการสื่อสารผ่าน Facebook Live ตลอดจนแสดงความให้กำลังใจมากกว่าการสั่งการ ผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ทำให้โลกเปลี่ยน สตรีก็ต้องกล้าที่จะเปลี่ยน การพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ทำให้สตรีประสบความสำเร็จ เลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ รวมถึงสามารถแบ่งปันสิ่งดี ๆ ให้กับคนอื่นในสังคมได้อีกด้วย อีกทั้งภาครัฐควรบังคับใช้นโยบายสนับสนุนอย่างจริงจัง พร้อมกับให้ความรู้ เพิ่มทักษะดิจิทัลให้กับกลุ่มแรงงานและแม่บ้านสตรี เพื่อให้สามารถดูแลตัวเองและครอบครัว ตลอดจนสามารถปรับตัวได้อย่างเท่าทัน

1. บทนำ

เมื่อก้าวถึงสุภาพสตรีหรือที่รู้จักกันในนามว่าเพศแม่ สิ่งแรกที่มีคนนึกถึงคือ คุณลักษณะของความ เป็นแม่ นั่นคือการเป็นผู้ให้ ความละเอียดอ่อน ช่างสังเกต คอยเอาใจใส่ ตลอดจนการรับมือและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว และที่สำคัญต้องมีระดับความอดทนที่สูงมาก อีกทั้งคุณสมบัติของสตรีสมัยใหม่ยังต้องทำหน้าที่หลายอย่าง เช่น หน้าที่ของความเป็นแม่ หน้าที่ของความเป็นภรรยา หรืออาจจะต้องทำหน้าที่นอกบ้าน จากงานประจำหรืองานพิเศษต่าง ๆ ซึ่งการทำหน้าที่เหล่านี้จะต้องทำพร้อม ๆ กัน ซึ่งความตระหนักในการรับผิดชอบนั้นก็ทำให้ดีที่สุดในจากการรับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลายในเวลาเดียวกัน สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของสตรี ทำให้ในปัจจุบันเราเริ่มเห็นผู้หญิงได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในหลายภาคส่วนมากกว่าในอดีต

สังคมมักจะเปรียบสตรีว่าเป็นคนอ่อนนอกแต่แข็งใน ยิ่งไปกว่านั้นมักจะมีคุณสมบัติละเอียดอ่อน เข้าใจ เห็นอกเห็นใจ อีกทั้งลักษณะเด่นโดยปกติของสตรีคือจะมีความอ่อนหวาน เป็นกันเอง แต่เวลาที่ต้องตัดสินใจ ก็จะใช้เหตุผลผสมกับอารมณ์ความรู้สึกและตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาดในบางเรื่อง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในภาวะวิกฤต แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 - 2565) มาตรการที่ 5 กล่าวว่า การสร้างความเข้มแข็งของกลไกและกระบวนการพัฒนาสตรี (Strengthen WID Mechanism and Processes) ให้มีความสำคัญในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของกลไกทุกระดับ และเสริมสร้างกระบวนการพัฒนาสตรีให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพื่อเป็นกลไกและแนวทางหลักในการพัฒนาสตรีในทุกระดับ ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุ

เป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนระดับชาติ รวมทั้งพัฒนาสตรีในฐานะที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในอาเซียนและในโลก รวมถึงเตรียมพร้อมเพื่อรองรับ หรือป้องกันผลกระทบที่จะเกิดกับผู้หญิงในมิติต่าง ๆ จากการที่ประเทศได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นิตยสาร Forbes (2020) ซึ่งเป็นนิตยสารชั้นนำของโลก ได้เขียนเกี่ยวกับลักษณะของภาวะผู้นำที่จะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคและแก้ไขปัญหาในช่วงภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้เป็นอย่างดีนั้น ต้องเป็นผู้นำที่มีการสื่อสารที่ดี ตรงไปตรงมา และเปิดเผยข้อเท็จจริง เป็นผู้นำที่มีความเด็ดขาดชัดเจนและเชื่อถือได้ ในการตัดสินใจ เป็นผู้นำที่เข้าถึงได้ง่าย เป็นกันเอง รู้จักวิธีการประสานงานที่ดีและอยู่เคียงข้างในทุกสถานการณ์ เป็นผู้นำที่แสดงความเห็นอกเห็นใจ แสดงความเข้าใจ รวมไปถึงแสดงความห่วงใยเพื่อได้รับความไว้วางใจจากคนอื่น เป็นผู้นำที่รู้จักใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการรับมือกับปัญหา ซึ่งลักษณะเหล่านี้ก็ไปตรงกับจุดเด่นของสตรีที่สามารถช่วยในการแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตได้

โดยบทความของนิตยสาร Forbes (2020) ได้ยกตัวอย่างผู้นำของประเทศเยอรมนี ได้หวัน นิวซีแลนด์ ไอซ์แลนด์ ฟินแลนด์ นอร์เวย์ และเดนมาร์ก ว่าเป็นผู้นำหญิงที่มีความสามารถในการบริหารจัดการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญต่อการสื่อสารกับประชาชนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังมีความละเอียดอ่อน ความเห็นอกเห็นใจ และความเอาใจใส่ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้นำต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการการระบาดของโรคโควิด-19 (Wittenberg – Cox, A., 2020)

สถานการณ์โควิด-19 ในครั้งนี้ เป็นอีกบททดสอบหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถและศักยภาพของการจัดการบริบทต่าง ๆ รอบตัวให้เรียบร้อยไปด้วยดี โดยเฉพาะบททดสอบของสตรีที่ต้องรับบทบาทมากกว่า 1 บทบาท ทั้งการจัดการเรื่องภายในครอบครัว ที่ทำงาน และสังคม

2. ความหมายของภาวะผู้นำ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า ภาวะผู้นำ ไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

วิเชียร วิทย์อุดม (2548 : 3) ให้ความหมายภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม เป็นความสามารถที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการทำงานร่วมกันหรือร่วมอยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบผลสำเร็จ

มานิตย์ มัลลวงค์ (2550 : 301) สรุปความหมายภาวะผู้นำ ว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะส่วนบุคคลของผู้นำ ที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรม ความสามารถในการบริหารจัดการและความมีอิทธิพลในการนำผู้อื่นได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อมุ่งสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

สาคร สุขศรีวงศ์ (2555 : 156) สรุปความหมายของ ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึง การชักจูงให้บุคคลอื่นแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

ในอดีตความหมายของภาวะผู้นำ จะเกี่ยวข้องกับ Keywords อยู่ 3 คำ ได้แก่

- 1) Interpersonal แปลว่า ระหว่างบุคคล หมายถึง ผู้นำจะต้องมีผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา
- 2) Influence หมายถึง อำนาจ (Power) ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

3) Goal หมายถึง จุดมุ่งหมายที่ผู้นำต้องการ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ผู้นำต้องพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ไปสู่จุดมุ่งหมายแต่ในยุคปัจจุบัน ความหมายของภาวะผู้นำจะเกี่ยวข้องกับ

- (1) Relationship ความเกี่ยวข้องกันระหว่างคนในองค์กรและนอกองค์กร
- (2) Mutual แปลว่า ทั้งสองฝ่าย หมายถึง การมีส่วนแบ่งปันซึ่งกันและกัน
- (3) Collaborators หมายถึง การมีผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจกันทำงาน

ดังนั้น ความหมายของภาวะผู้นำยุคใหม่ หมายถึง ผู้ที่ได้รับอิทธิพลจากผู้ตาม ซึ่งให้ความร่วมมือในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ลักษณะของผู้ที่มีภาวะผู้นำใน 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) ลักษณะความคิด (Cognitive)
 - (1) ฉลาดกว่าบุคคลทั่วไป (above-average Intelligence)
 - (2) สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ได้ถูกต้อง (Analytically)
 - (3) มีความสามารถในการหยั่งรู้ในอนาคต (Intuitively)
- 2) ลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal)
 - (1) มีภาพลักษณ์ที่ดีและเป็นที่ยอมรับของผู้พบเห็น (Good Image)
 - (2) มองผลประโยชน์ขององค์กร (Public mind)
 - (3) เข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ (Human Relation)
- 3) ลักษณะด้านความรู้ (Knowledge)
 - (1) มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ตนปฏิบัติ (Business)
 - (2) มีความรู้เกี่ยวกับองค์กรของตน (Organization)
 - (3) มีความรู้ทั่วไป (General Knowledge)
 - (4) ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี (Cooperative)

กล่าวโดยสรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะส่วนบุคคลของผู้นำที่แสดงออกมาเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม เป็นความสามารถในการชักจูงให้บุคคลอื่นแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้

3. บทบาทของผู้นำสตรี

การเป็นผู้นำจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีบทบาทที่ดี เป็นแบบอย่างทั้งในเรื่องของการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว องค์กร และสังคม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายที่วางไว้ บทบาทของผู้นำ (Leadership Role) มีดังนี้

- 1) เป็นทั้งหัวและหน้าขององค์กร
- 2) เป็นผู้วางแผนและนโยบาย
- 3) เป็นผู้ประสานงาน ประสานคน
- 4) เป็นผู้แก้ปัญหา อุปสรรคขององค์กร

5) เป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี

6) เป็นผู้วินิจฉัยตัดสินใจ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสตรีด้านธุรกิจเชิงพุทธบูรณาการมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยการพัฒนาใน 4 มิติ คือ

1) การพัฒนาภาวะผู้นำสตรีนักธุรกิจด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

(1) การจัดการบุคลิกภาพ มีความจำเป็นกับการพัฒนาภาวะผู้นำสตรีนักธุรกิจเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ของผู้นำสตรีด้านธุรกิจให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอก

(2) การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม องค์กรที่ต้องการเป็นเลิศ ต้องใส่ใจดูแลการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างคุ้มค่าและช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

(3) การประกอบอาชีพที่ถูกต้อง ได้แก่ การประกอบอาชีพตามหลักอภิปรัชญาในสัมมาอาชีพะ ซึ่งเป็นแนวทาง การพัฒนาภาวะผู้นำสตรีด้านธุรกิจทางศีลธรรมของศาสนา

2) การพัฒนาภาวะผู้นำสตรีนักธุรกิจด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย

(1) ความซื่อสัตย์ ซึ่งจะทำให้ได้รับความไว้วางใจและความเชื่อถือ

(2) ความโปร่งใส เป็นลักษณะของการแสดงถึงความถูกต้อง ยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้

(3) ความยุติธรรม เป็นเรื่องละเอียดอ่อนโดยเฉพาะเมื่อเกี่ยวข้องกับคนหมู่มาก

(4) ทักษะในการสื่อสาร ซึ่งใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

(5) การสร้างทีม เพราะการทำงานเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จนั้นประกอบด้วยหลายๆ ปัจจัย หนึ่งในนั้น คือ บุคลากร

(6) การจัดการเวลา ต้องมีทักษะในการบริหารเวลาตามที่ได้นัดหมายไว้

3) การพัฒนาภาวะผู้นำสตรีนักธุรกิจด้านจิตใจ ประกอบด้วย

(1) สติ การบริหารอย่างมีสติ จะทำให้เกิดปัญญา พอปัญญาเกิดก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างชาญฉลาด

(2) ลดตัวตน ผู้นำสตรีต้องพยายามลดอัตตาให้เหลือน้อยที่สุดหรือให้หมดไป ผู้นำสตรีที่มีอัตตานี้ถือว่าเป็นกบฏในการบริหารจัดการขององค์กร

(3) ความคิดเชิงบวก มองว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีสิ่งที่ดีซ่อนอยู่เสมอ และควรจะทำเพื่อทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของ ผู้ร่วมงานในทุกๆ ระดับ พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้ซึ่งกันและกัน

(4) สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ร่วมงานในการทำงาน สนับสนุนและจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างทุ่มเทและอุทิศตนให้กับงาน โดยการใช้วิธีต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วิธีการบังคับ

(5) เสริมคุณค่าผู้อื่น พัฒนาบุคลากรให้มีคุณสมบัติในการเป็นผู้นำ เพิ่มทักษะกล้าคิด กล้าตัดสินใจ และสามารถควบคุมการทำงานได้ด้วยตนเอง

(6) มีจิตสาธารณะ สามารถแยกแยะเรื่องของตัวเองเป็นส่วนตัวกับเรื่องของสาธารณะได้

4) การพัฒนาภาวะผู้นำสตรีนักธุรกิจด้านปัญญา ประกอบด้วย

(1) มีวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เพราะวิสัยทัศน์เป็นภาพลักษณ์ทางสมอง เป็นสภาพอนาคตที่ปรารถนา

(2) นำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่น แสวงหาโอกาสในการเรียนรู้ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพของตนเอง รวมถึงการเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลก

(3) มีปัญหาเชิงนวัตกรรม ต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการประยุกต์และพัฒนาวิธีการทำงาน เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

การพัฒนาภาวะผู้นำ (Leader Development) เปรียบเสมือนการปลูกต้นไม้ โดยเริ่มจาก (1) การหาเมล็ดพันธุ์ เปรียบเสมือนการหารูปแบบตัวอย่าง (Model) ผู้นำที่เราชอบและต้องการเป็น (2) การหาดินเพื่อเพาะบ่ม เปรียบเสมือนการเสาะหาเรียนรู้รูปแบบของผู้นำที่เรากำหนดไว้ (3) การรดน้ำพรวนดิน เปรียบเสมือนผู้นำต้องอาศัยเวลาฝึกฝนพัฒนาตนเอง (4) การกำจัดแมลงศัตรูพืช เปรียบเสมือนอุปสรรคที่อยู่ภายในคอยกัดกินความมั่นใจจึงต้องกำจัด และ (5) การพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ เปรียบเสมือนผู้นำมิได้เป็นผู้นำเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องพัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถหลากหลายและสร้างผู้นำใหม่

4. บทบาทของผู้นำสตรีที่หลากหลายในยุคการแพร่ระบาดของโควิด -19

เนื่องจากผลกระทบโควิด-19 เข้ามากระทบกับภาคธุรกิจ งานพาร์ทไทม์ และงานอิสระอย่างไม่เคยประสบมาก่อน ผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 ทำให้สตรีจะต้องเผชิญปัญหาหลักใหญ่ ๆ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาการประกอบอาชีพ และความปลอดภัยของสตรีทั้งในและนอกบ้าน การปรับตัวต่อความผันผวนนี้จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง

โควิดทำให้โลกเปลี่ยน สตรีจึงต้องกล้าเปลี่ยน กล้าเรียนรู้กล้าทำสิ่งใหม่ ๆ ต้องเพิ่มทักษะ แสวงหาโอกาส ปรับตัว ไม่ยึดติด ชีวิตก็จะไปได้ เมื่อสตรีเก่งก็จะสามารถอยู่รอดได้ด้วยตัวเอง การที่สตรีจะกล้าออกไปเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ได้นั้น ต้องมีองค์ความรู้พื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความมั่นใจ สตรีจะแกร่งได้ ก็ต้องเผชิญกับปัญหาและใช้ความสามารถในการค้นหาทางออกได้

พลังบวกเป็นพลังจากภายในที่จะส่งผลต่อภายนอกซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะจะทำให้สตรีลุกขึ้นมาเดินหน้าต่อได้แม้ในวิกฤต ในขณะเดียวกันต้องมีความรู้ โดยเฉพาะทักษะใหม่ๆ ที่แตกต่างจากเดิม สตรียุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่ดี มีการเรียนรู้เพิ่มเติม พัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ต่อยอดองค์ความรู้เดิม ใช้เทคโนโลยีเป็น มีความคิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงการพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้สตรีประสบความสำเร็จ เลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ รวมถึงสามารถแบ่งปันสิ่งดี ๆ ให้กับคนอื่นในสังคมได้อีกด้วย

ในประเด็นทางด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ประกอบการ MSMEs และผู้ประกอบการสตรี เป็นหนึ่งในนโยบายที่ กระทรวงพาณิชย์ให้ความสำคัญ และต้องการให้ประเทศไทยเตรียมความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพการประชุมเอเปคในปี 2565 และขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการ และแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่จะมีส่วนช่วยสนับสนุน MSMEs และผู้ประกอบการสตรี

โดยเฉพาะในกรอบเอเปคได้ให้ความสำคัญกับ MSMEs และสตรีมาโดยตลอด ในการพัฒนาและสร้างขีดความสามารถของ MSMEs ด้านการค้าระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทยควรส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการ MSMEs ในด้านการเข้าถึงข้อมูลเพื่อตัดสินใจเชิงธุรกิจ การพัฒนาความสามารถทางดิจิทัล ตลอดจนการพัฒนาทักษะและความรู้ด้านการประกอบธุรกิจ เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการ MSMEs ได้เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าไทยต่อไป

การบูรณาการแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำสตรีในวิทยาการสมัยใหม่ในสถานะที่หลากหลายของสตรีสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำสตรีในสถานะของผู้สร้างสรรค์ ประกอบด้วย

- (1) สร้างสรรค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่แตกต่างหรือดีกว่าเดิม
- (2) บริหารการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
- (3) กระตุ้นและสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในหมู่คณะ

2) ภาวะผู้นำสตรีในสถานะของผู้ผลิต ประกอบด้วย

- (1) ทำงานให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้
- (2) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริง และรับฟังเสียงสะท้อนจากผู้อื่น
- (3) บริหารเวลาได้ดี เรียงลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ภาวะผู้นำสตรีในสถานะของผู้อำนวยความสะดวก ประกอบด้วย

- (1) ออกแบบและวางแผนการทำงานได้อย่างชัดเจน
- (2) สร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน
- (3) กำหนดวัตถุประสงค์การทำงานได้ชัดเจน ทำหาย และเป็นไปได้

4) ภาวะผู้นำสตรีในสถานะของผู้ประสาน ประกอบด้วย

- (1) บริหารงานที่ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มย่อยอันมีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ กันได้อย่าง

ลงตัว

- (2) กำหนดแผนในการปฏิบัติงานและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
- (3) จัดกระบวนการทำงานได้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนตัวตามทิศทางและเป้าหมาย

ที่กำหนดไว้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตและบทบาทสตรีอย่างเป็นรูปธรรมต้องได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐผ่านการกำหนดนโยบายและกฎหมาย ซึ่งต้องมีการปฏิบัติและบังคับใช้อย่างจริงจัง อีกทั้งควรมีการให้ความรู้ เพิ่มทักษะดิจิทัลให้กับกลุ่มแรงงานและแม่บ้านสตรี เพื่อให้สามารถดูแลตัวเองและครอบครัว เพิ่มรายได้ เพิ่มความปลอดภัย ตลอดจนสามารถปรับตัวได้อย่างเท่าทัน

กล่าวโดยสรุปว่า จากประเด็นปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาการประกอบอาชีพ และความปลอดภัยของสตรีทั้งในและนอกบ้านในยุคโควิด-19 การปรับตัวต่อความผันผวนนี้จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ทำให้สตรีประสบความสำเร็จ เลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ รวมถึงสามารถแบ่งปันสิ่งดี ๆ

ให้กับคนอื่นในสังคมได้อีกด้วย อีกทั้งภาครัฐควรบังคับใช้นโยบายสนับสนุนอย่างจริงจัง พร้อมกับให้ความรู้ เพิ่มทักษะดิจิทัล เพื่อให้ให้กับกลุ่มแรงงานและแม่บ้านสตรี สามารถดูแลตัวเองและครอบครัวต่อไปได้

5. แนวทางการพัฒนาศักยภาพและคุณสมบัติของผู้นำสตรีในยุคปัจจุบัน

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 - 2565) มาตรการที่ 2 กล่าวว่า การเสริมพลัง เพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตแก่สตรีทุกกลุ่มและทุกระดับ(Empowerment Measures) ผู้หญิงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ และมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาวะที่โลกมีการแข่งขันสูง ประเทศไทยจำเป็นต้องพึ่งพิงพลังปัญญา ศักยภาพ ทักษะ และกำลังแรงงานจากผู้หญิง อย่างเต็มศักยภาพ หากประเทศไทยต้องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการรักษาระดับการพัฒนาให้ยั่งยืน การที่ประชากรผู้หญิงส่วนหนึ่งยังไม่ได้รับการพัฒนาด้านพลังปัญญา ทักษะ และมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ก็จะทำให้ประเทศขาดพลังส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ในช่วงที่เกิดวิกฤตโควิด-19 ขึ้นนี้ เราต่างได้รับรู้ถึงพลังของสตรีในหลากหลายด้าน ทั้งในแง่ของการลุกขึ้นมาเป็นผู้นำ สร้างความเปลี่ยนแปลงในแนวทางที่แต่ละคนถนัด เพื่อต่อสู้กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ให้ผ่านพ้นไปได้

ข้อควรปฏิบัติในการสร้างความสำเร็จของการทำงานด้วยตนเองตามบทบาทของสตรี มีดังต่อไปนี้ (จิราพร แพร่น้อย, 2551)

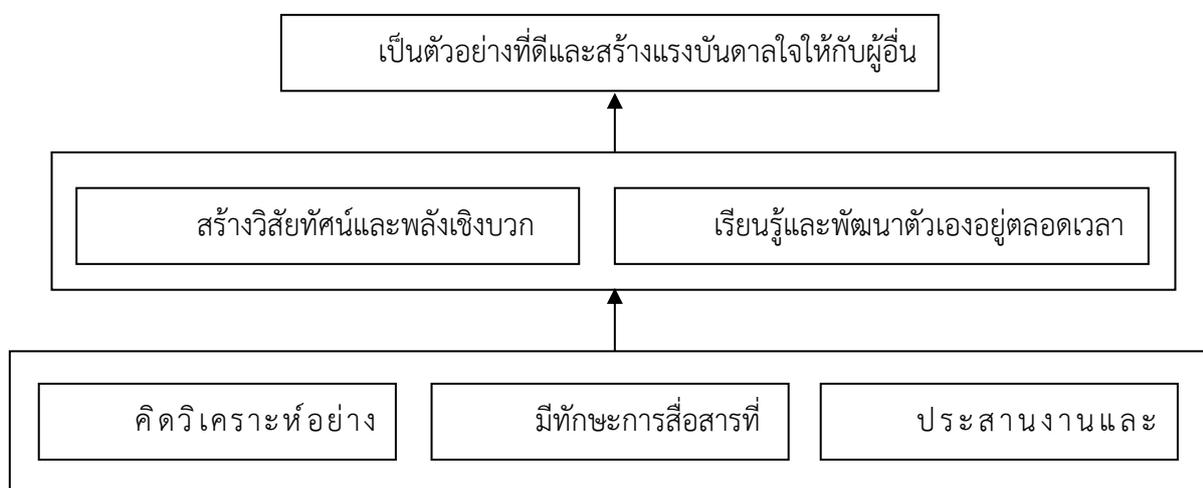
- 1) สร้างความมั่นใจในการรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานอย่างจริงจัง
- 2) ต่อสู้และบากบั่นในการทำงานเพื่อให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย
- 3) ปรับปรุงตนเองเสมอเพื่อเพิ่มความสามารถในการทำงาน
- 4) ประเมินตนเองถึงระดับการศึกษาและความชำนาญ เพื่อสร้างการทำงานในระดับสูงต่อไป
- 5) หมั่นสำรวจความบกพร่องและพยายามแก้ไขด้วยตนเอง
- 6) เตรียมรับสถานการณ์การทำงาน อันประกอบด้วย กฎเกณฑ์และความยากลำบากนานาประการ
- 7) ต้องสร้างค่านิยมในการทำงาน ให้ความสำคัญแก่สังคมเศรษฐกิจและมีอิสระในทางสร้างสรรค์
- 8) ไม่ทำงานแบบเอาแต่ใจของตนฝ่ายเดียว
- 9) รู้จักวางแผนในการดำเนินชีวิตและเป็นผู้ที่สามารถปรับตนเองได้ทั้งในหน้าที่การงานและครอบครัว ปฏิรูปแนวความคิดแบบดั้งเดิม เพื่อความก้าวหน้าและเพื่อให้มีความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่
- 10) สร้างความพึงพอใจในการทำงาน ไม่ยึดอารมณ์ตนเป็นสำคัญ

ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้ การปรับตัวจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ จะเห็นได้ว่า ในช่วงยุคโควิด -19 การทำงานขององค์กรได้มีการเปลี่ยนแปลงไป หลายองค์กรใช้นโยบาย Work From Home อีกทั้งบริบทรอบตัวก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

ดังเช่น การใช้บริการ food delivery, การลดการใช้เงินสดแล้วจ่ายเงินในรูปแบบของการโอนเงิน ซึ่งเราปฏิเสธไม่ได้เลยว่า ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น จะต้องพึ่งดิจิทัลในการอำนวยความสะดวก

- 1) สตอรี่ในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องมียอดความรู้ที่มากกว่าความรู้พื้นฐานทั่วไป อีกทั้งยังต้องพัฒนาตัวเองอยู่เสมอเพื่อต่อยอดองค์ความรู้เดิม ตามความเห็นของผู้เขียน สตอรี่ในศตวรรษ 21 ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
- 2) เป็นนักคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ จุดเริ่มต้นของการแก้ไขปัญหา หากไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้
- 3) เป็นนักสื่อสารที่ดี เพราะการแบ่งปันข้อมูลที่ดี ๆ แก่ผู้อื่นเป็นเรื่องที่สร้างสรรค์และทำให้เกิดเครือข่ายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 4) เป็นนักประสานงานและสร้างชุมชน ต้องสร้างโอกาสและเชื่อมโยงคนในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน รู้จักเคารพ ยอมรับ และให้เกียรติผู้อื่น
- 5) สร้างวิสัยทัศน์และพลังเชิงบวก เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในสิ่งที่ลงมือทำ กล้าที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบาก และมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 6) เรียนรู้และพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลาตามปัจจัยรอบตัวที่มีการเปลี่ยนแปลงไป
- 7) เป็นตัวอย่างที่ดีและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

จากคุณสมบัติสตอรี่ในยุคดิจิทัลข้างต้น ผู้เขียนสามารถสรุปให้เห็นชัดเจนผ่านแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

กล่าวโดยสรุปว่า ในช่วงที่เกิดวิกฤตโควิด-19 การมียอดความรู้พื้นฐานนั้นยังไม่เพียงพอ สตอรี่จำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มียอดความรู้รอบด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของดิจิทัลซึ่งเป็นตัวช่วยในการอำนวยความสะดวกในการทำงานและดำเนินชีวิตในยุคโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับ สอาด บรรเจิดฤทธิ์ ได้เขียนเรื่อง ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กรธุรกิจในประเทศไทย ได้กล่าวไว้ว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงาน (Digital driven working place) โดยข้อเท็จจริง ดิจิทัลได้เข้ามามี

บทบาทในการทำงานมาก่อนเกิดโควิด-19 แต่การอุบัติขึ้นของโควิด-19 ทำให้ระบบดิจิทัลเข้ามาเป็นเครื่องมือในวิธีการทำงานอย่างสมบูรณ์เบ็ดเสร็จเร็วขึ้น และภายหลังจากเกิดโควิด-19 องค์การต้องการคนที่มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะทั้ง Hard skills และ Soft skills ที่สอดคล้องกับบริบทใหม่ของโลกคนทำงาน เช่น ความคิดเชิงสังเคราะห์และนวัตกรรม ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การออกแบบและการใช้เทคโนโลยี และความยืดหยุ่น-ความทนทานต่อความเครียด เป็นต้น

6. คุณลักษณะของผู้นำสตรีต้นแบบที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคการแพร่ระบาดของโควิด -19

การสื่อสารจัดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนทุกคน และมีความเกี่ยวข้องไปถึงบุคคลอื่น ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตามต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ทั้งสิ้น ในสภาพสังคมที่คนจะต้องเกี่ยวข้องกันมากขึ้น การสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากขึ้น หากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในการสื่อสาร ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคมทุกวันนี้ มีอยู่ไม่น้อยที่เป็นสาเหตุมาจากความล้มเหลวของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารจึงมีความสำคัญสำหรับบุคคลและสังคมหลายด้าน

โลกยุคใหม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มีบทบาทต่อการพัฒนาการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลกมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งตำแหน่งประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ อีกหลายตำแหน่ง

การสื่อสารด้านการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นในยุคประชาธิปไตยเบ่งบานเต็มที่ ซึ่งเห็นได้จากการที่ประเทศต่าง ๆ ในโลก ให้ความสำคัญประเด็นความเท่าเทียมระหว่างชายกับหญิงมากขึ้น มีการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น มีการจัดทำนโยบายต่าง ๆ เพื่อต้องการให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองหรือเปิดพื้นที่ทางการเมืองให้กว้างขึ้น และเปลี่ยนมุมมองใหม่ว่า “การเมืองเป็นเรื่องของทุกเพศ” ดังนั้นจึงทำให้ผู้นำทางการเมืองหญิงเกิดขึ้นมากมาย

นอกจากนี้ผู้นำทางการเมืองหญิงหลาย ๆ คน ได้สร้างปรากฏการณ์ใหม่ผ่านการสื่อสารในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสังคมโลกได้จับตามองกันได้ เช่น ชันนา มารีน นายกรัฐมนตรีประเทศฟินแลนด์ เธอเป็นนายกรัฐมนตรีหญิงที่อายุน้อยที่สุดในโลก และเป็นสิ่งที่ประชาชนเฝ้ารอการบริหารประเทศภายใต้ผู้นำหญิง หรือแม้แต่ นางองซาน ซูจี วีรสตรีประชาธิปไตยของประเทศเมียนมา ผู้เรียกร้องประชาธิปไตยจนทำให้ทั้งโลกได้รับรู้ถึงความมุ่งมั่นและแน่วแน่ ในการนำพาประเทศเมียนมาไปสู่การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างสตรีที่มีคุณสมบัติของภาวะผู้นำที่ดี โดยพิจารณาจากความสามารถในการแก้ไขปัญหาในยุคโควิด -19 ได้เป็นอย่างดีและเป็นที่ยอมรับ จนหลาย ๆ คนและสื่อต่าง ๆ ได้ยกย่องให้เป็นผู้นำสตรีต้นแบบ นั่นคือ Jacinda Ardern นายกรัฐมนตรี ประเทศนิวซีแลนด์

Fortune Magazine’s เลือก Jacinda Ardern นายกรัฐมนตรีประเทศนิวซีแลนด์ ขึ้นเป็นอันดับ 1 เธอได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ มาตั้งแต่เริ่มแรกที่เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้นำของนิวซีแลนด์ โดยนำพา

ประเทศฝ่าวิกฤตการณ์ต่าง ๆ มากมายและในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด -19 เธอได้ดำเนินการที่จะหาทางกำจัดไวรัสโควิด-19 ให้หมดไป คณะรัฐมนตรีลดเงินเดือนตัวเอง 20% เป็นเวลา 6 เดือน เพื่อแสดงความ เป็นหนึ่งเดียวกับคนที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 อีกด้วย (Fortune Magazine's, 2021)

วันอาทิตย์ ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2565 ตามเวลาท้องถิ่น กระทรวงสาธารณสุขของนิวซีแลนด์ เปิดเผยว่า มีผู้ติดเชื้อโควิด-19 ใหม่ถึง 2,522 ราย ซึ่งเป็นสถิติสูงที่สุดนับตั้งแต่เกิดการระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีผู้ป่วย 100 คนที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล แต่ไม่มีใครต้องเข้ารับรักษาตัวในหอผู้ป่วยฉุกเฉิน รายงานข่าวระบุว่า ประชาชนชาวนิวซีแลนด์สัดส่วน 94% ของประชากรที่มีสิทธิ์เข้ารับวัคซีน ได้รับการฉีดครบ 2 เข็มแล้ว และราว 2 ใน 3 ของประชากรกลุ่มนี้ก็ได้รับวัคซีนเข็มบูสเตอร์แล้วเช่นกัน (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2565)

Jacinda Ardern เริ่มดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประเทศนิวซีแลนด์ตอนอายุ 37 ปี ปัจจุบันอายุ 41 ปี สิ่งที่น่าสนใจในรูปแบบการแสดงออกถึงคุณลักษณะที่โดดเด่นของสตรี นั่นคือ ความอ่อนโยน จริงใจ เข้าใจผู้อื่น แต่ก็สุขุมและรักษาระดับอารมณ์ได้ดี มีการสื่อสารต่อสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ได้แสดงออกไปนั้น สะท้อนให้เห็นถึงการยืนเคียงข้าง ให้กำลังใจ มากกว่าการสั่งการ แม้ว่าเธอจะเป็นผู้นำหรือดำรงตำแหน่งที่สามารถสั่งการได้ก็ตาม

Jacinda Ardern ได้ใช้สื่อดิจิทัลอย่างเป็นประโยชน์ทางการสื่อสาร โดยการใช้ Facebook Live หรือ การไลฟ์สด พูดคุยกับประชาชนอย่างเป็นกันเอง ทั้งนำเสนอเรื่องที่มีสาระเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด -19 การไถ่ถามคุณภาพชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกที่ตึงเครียดน้อยลง เรียกได้ว่า เธอเป็นนักการสื่อสารและนำเสนอข้อมูลได้ดีมาก

สรุปได้ว่า Jacinda Ardern เป็นตัวอย่างความเป็นผู้นำที่นำโดยการถือแนวคิดความเห็นอกเห็นใจคนที่ประสบปัญหา ผู้นำที่เป็นปากเสียงให้กับประชาชน และเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าในยามวิกฤติ สังคมต้องการผู้นำแบบไหน ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ทักษะอื่น ๆ รอบตัวเป็นองค์ประกอบในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจร่วมกัน

7. สรุป

สถานการณ์โควิด-19 ในครั้งนี้ เป็นอีกบททดสอบหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถและศักยภาพของการจัดการบริหารต่าง ๆ รอบตัวให้เรียบร้อยไปด้วยดี Jacinda Ardern นายกรัฐมนตรีประเทศนิวซีแลนด์ ถือเป็นต้นแบบของสตรีที่มีการเรียนรู้ พัฒนา และแก้ไขปัญหาผ่านคุณสมบัติของสตรียุคใหม่ ซึ่งใช้ทั้งองค์ความรู้พื้นฐานและความรู้ทางด้านดิจิทัลที่ทันสมัย เน้นการให้กำลังใจมากกว่าการสั่งการ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความกล้าที่จะเปลี่ยนของสตรี การพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ทำให้สตรีประสบความสำเร็จ เลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ รวมถึงสามารถแบ่งปันสิ่งดี ๆ ให้กับคนอื่นในสังคมได้อีกด้วย อีกทั้งภาครัฐควรบังคับใช้นโยบายสนับสนุนอย่างจริงจัง พร้อมกับให้ความรู้ เพิ่มทักษะดิจิทัล เพื่อให้สตรีสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ และเทคโนโลยี ได้อย่างสร้างสรรค์

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2560). *แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)*. สืบค้น: 11/11/2565. จาก: <https://shorturl.asia/u5RSB>
- กรุงเทพธุรกิจ. (2565). *บทเรียนจากผู้นำหญิงนิวซีแลนด์พบผู้ติดเชื้อโควิดสูงสุดเป็นประวัติการณ์*. สืบค้น: 28/02/2565, จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/world/989362>.
- คณาจารย์สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์. (2563). *บทเรียนจากผู้นำหญิงในภาวะวิกฤต: ผู้นำควรรับมือวิกฤตโควิด-19อย่างไร? จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <https://sasin.edu/content/insights/lessons-from-women-leaders-how-to-deal-with-the-covid-19-crisis>
- จิราพร แพร่น้อย. (2551). *ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสตรีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. (มิถุนายน 2561). *แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ*. หลักสูตรปริญญาโทสาขาการบริหารการศึกษา. (อัตสำเนา).
- ปรีดี บุญซื่อ. (2564). *Fortune ยกย่อง “จาซินดา อาร์เดิร์น” ผู้นำโลกที่ยิ่งใหญ่อันดับ 1 แบบอย่างผู้นำในยามวิกฤติ*. สืบค้น: 28/02/2565. จาก: <https://thaipublica.org/2021/05/pridi247/>.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2563). *ธนิกันต์ ชี้ ทางรอด แรงงานหญิงยุคโควิด เนะ เพิ่มทักษะดิจิทัล สร้างรายได้*. สืบค้น 28/02/2565. จาก: <https://www.thairath.co.th/news/politic/1888152>
- มานิตย์ มัลลวงค์. (2550). *หลักการจัดการ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ.
- มัชฌิมา วงษ์จันทร์เพ็ง. (2563). *คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล*. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 20(1), 83 – 97.
- วิเชียร วิทญอุตม. (2548). *ภาวะผู้นำ Leadership ฉบับก้าวหน้ายุค*. กรุงเทพฯ: อีระฟลอม และ ไชเท็กซ์. สอาด บรรเจิดฤทธิ์. (2565). *ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กรธุรกิจในประเทศไทย*. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(2), 299.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2555). *การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จี.พี.ไซเบอร์พริ้นท์.
- สุพัตรา ชันสุวรรณ และ พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสตรีด้านธุรกิจเชิงพุทธบูรณาการ*. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6, 464-476.
- อู๋วัยดียะ พิศสุวรรณ อุซึ้ง, วิทยาธร ท่อแก้ว และกานต์ บุญศิริ. (2565). *การสื่อสารของผู้นำทางการเมืองหญิง*. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้* 15(2), 112-113.

-
- Forbes. (2020). *Jacinda Ardern*. Retrieved: 04/11/2020. From : [ps://www.forbes.com/profile/jacinda-ardern/?sh=5ece06db374d](https://www.forbes.com/profile/jacinda-ardern/?sh=5ece06db374d)
- Praornpit Katchwattana. (2021). เมื่อเทรนด ‘ผู้หญิงทำธุรกิจ’ มาแรง ได้เวลาอัปเดตทุกเรื่องที่ต้องรู้ เพื่อใช้พลังหญิงฟื้นเศรษฐกิจประเทศ. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2565, เข้าถึงได้จาก <https://www.salika.co/2021/08/12/women-power-in-business-2021/>
- Wittenberg – Cox, A. (2020). *What Do Countries With The Best Coronavirus Responses Have In Common? Women Leaders*. Retrieved: 04/03/2020. From: <https://www.forbes.com/sites/avivahwittenbergcox/2020/04/13/>